

Suomen kansallinen vedyn siirtoverkko, Pohjois-Pohjanmaa / Lausunto YVA-ohjelmasta

Khall 31.03.2026

46/00.04.01/2026

Lupa- ja valvontavirasto on 13.2.2026 pyytänyt Pyhäjoen kunnalta lausuntoa Gasgrid Vetyverkot Oy:n suunnittelemasta Suomen kansallista vedyn siirtoverkkoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Pyhäjoen kunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

1. Suomen kansallisen vedynsiirtoverkon tarkoitus on mahdollistaa fossiilisen energian käytön vähentäminen. Tämä lopullinen päämäärä voidaan saavuttaa vain valitsemalla sellainen reittivaihtoehto, minkä mahdollistama kokonaisvaikutus vetypohjaisen teollisuuden elinvoimaisuuteen on kokonaisuudessaan vahvin. Tässä kohtaa teollinen onnistuminen takaa parhaimmat ympäristövaikutukset kokonaisuuden kannalta.
2. Pohjois-Pohjanmaan alueella reittivaihtoehtojen VE1+VE2 ympärillä Raahesta etelään olemassa olevaa ja jatkosuunnittelussa olevaa puhtaan energian tuotantoa (308 tuulivoimalaa 3470MW + merkittävää aurinkovoimaa arviolta 500MW + mahdollisuus 3000MW vähähiiliseen tuotantoon ydinvoimalla). Tämä on kokonaisuudessaan selvästi tihein puhtaan energian keskittymä eri vaihtoehtoista katsottuna. Tätä kautta suurin myönteinen ympäristövaikutus vedynsiirtoputkella saadaan vaihtoehtoilla VE1+VE2. (kts. liitteet ja linkit)
3. Reittivaihtoehtoja VE1+VE2 tukee Valkeuden sähköaseman ympäristöön muodostunut puhtaan energian klusteri, minkä yhteyteen on ollut kysyntää vedyn ja sen jatkojalosteiden tuotantolaitoksien sijoittamisesta jopa suoraan tuulivoimapuiston kaavan sisään tai alueella sijaitsevalle erilliselle vedyntuotantoon

soveltuvalla tontilla. Valkeuden sähköaseman klusterin lisäksi reittivaihtoehtoja VE1+VE2 mukailleen Fingridillä on myös varaus tulevalle runkoverkon sähköasemalle Hanhelaan mahdollistaen merkittävän puhtaansiirtymän kasvun myös seuraavalle tulevalle kymmenelle vuodelle. Hanhikiven alueen olemassa oleva kaava mahdollistaa monipuolisen energiakokonaisuuden yhdessä merituulivoimapuistojen ja alueen terästeollisuuden kanssa. Nämä pitkäntähtäimen suurhankkeet tukevat läntisen reittivaihtoehdon valintaa jopa niin, että näiden valtakunnan tasollakin merkittävien energiahankkeiden toteutuminen kytkeytyy vetyrunkoputken läheisyyteen. (Kts. liitteet ja linkit)

4. Alueella Siikajoki-Raahe-Pyhäjoki toimii merkittävä vetytalouden käynnistämisen EAKR-hanke (päättyy 6/2027). Hanke osoittaa tämän suunnittelualueen kuntien valmiutta ja halukkuutta yksituumaisesti tukea vedynsiirtoverkon suunnittelun edistämistä ja käyttöönottoa vastaamalla kuntatason suunnittelulla, tuella ja infrastruktuurilla hankkeen tarpeisiin.

5. Ympäristövaikutusten arviointiohjelman liitteiden osalta vetyputken eri reittivaihto vaikutuksia on YVA-menettelyn aikana tarkoitus tutkia kattavasti ja monipuolisesti. Pyhäjoen kunta toteaa liitteistä Pyhäjokea koskien seuraavaa:

Liite 1 Maakuntakaava: Maakuntakaava tukee reittivaihtoehtoa VE1 ja VE2, sillä se huomioi parhaiten niin Hanhikivenniemen kuin SSAB:n ja niiden ympäristön tarpeet. Se on reittivaihtoehdoista myös lyhyin ja liitekarttojen mukaan Pyhäjoella reitille osuu vain vähän häiriintyviä kohteita.

Liite 3 Asutus: Reittivaihtoehdon VE1 varrella on Pyhäjoella vain vähän asutusta, vaikutusalueelle sijoittuu vain 2 asuinrakennusta.

Liite 4 Liikenne: Reittivaihtoehdo VE1 sijoittuu lähelle Hanhikiven liittymää ja 8-tietä, mikä mahdollistaa mahdollisimman lyhyen

yhdysputken Hanhikivelle. Reittivaihtoehto VE1 ottaa parhaiten huomioon myös meriliikenteen tarpeet ja mahdollisuudet.

Liite 5 Maa-ainekset ja turvetuotanto: Reittivaihtoehto VE1:n lähellä vain yksi voimassa oleva soran ja hiekan ottoalue.

Liite 6 Maisema- ja kulttuuriarvot: Pyhäjoella muinaismuistokohteita sijoittuu reittivaihtoehto VE1 vaikutusalueelle vain Ruumiinristinkankaan piilopirtin muistopaikka (1000056523). Pyhäjoen ja Merijärven rajalle Merijärven puolelle sijoittuu Niemenkankaan tervahauta (1000036782). Reittivaihtoehto VE1 sivuaa Pyhäkosken kulttuurimaisema-aluetta Pyhäjokivarressa Merijärven puolella.

Liite 7 Maa- ja kallioperä: Pyhäjoen osalla Reittivaihtoehto VE1:lle sijoittuu vain vähän kallioita.

Liite 8 Pienvesiselvitys: Reittivaihtoehto VE 1:n vaikutusalueelle sijoittuu Pyhäjoelle yksi kohde, nro 86 Ahvenhaka (lähde).

Liite 9 Pintavesikohteet: Reittivaihtoehto VE1:llä on vain muutamia pintavesikohteita, kohteet 88-94: 88 Ojahaanoja (oja), 89 Hurnastinoja (puro), 90 Sortinoja (noro/oja), 91 Liminkaoja (joki), 92 Lapinoja (noro/oja), 93 Vaihoja (noro/oja), 94 Pirttinevan uoma (puro/oja).

Liite 11 Natura-tarvearviointit: Pyhäjoen alueella ei ole reitille sijoittuvia kohteita, Ryökönkangas Alavieskassa sijoittuu reittivaihtoehdon VE2 varrelle.

Liite 12 Maastaselvityskohteet: Pyhäjoella reittivaihtoehdon VE1 alueelle on suunniteltu seuraavia alustavia maastaselvityskohteita seuraavien lajien selvittämiseksi: korennot, liito-oravat ja kasvillisuus.

Liite 13 Suojelualueet ja pohjavesialueet: Pyhäjoella reittivaihtoehdon VE1:n vaikutusalueelle ei sijoitu pohjavesialueita.

Reittivaihtoehdon VE1 vaikutusalueelle sijoittuu yksi yksityinen luonnonsuojelualue ja yksi valtion muu suojelualue.

Pyhäjoen kunnassa vireillä olevat energiahankkeet:

Vireillä olevat merituulivoimalat:

Ebba:

<https://www.pyhajoki.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-maankaytto/vireilla-olevat-kaavat/pyhajoki-raahe-merituulipuisto>

Maanahkianen:

<https://www.pyhajoki.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-maankaytto/vireilla-olevat-kaavat/maanahkiaisen-merituulipuiston>

Vireillä olevat maatuulivoimakaavat:

Hauksunonneva:

<https://www.pyhajoki.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-maankaytto/vireilla-olevat-kaavat/hauksunonnevan-tuulipuiston>

Parhan laajennus:

<https://www.pyhajoki.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-maankaytto/vireilla-olevat-kaavat/parhan-tuulipuiston-laajennus>

Keskikylän hankkeet:

Datakeskuksen asemakaava

<https://www.pyhajoki.fi/keskikylan-teollisuusalueen-asebakaava>

Akkuhankkeet Valkeuden sähköaseman ympärillä

-FRV Pyhäjoki: lainvoimainen rakentamislupa 100 MW sähkövarastolle

-Usva Energia: lainvoimainen rakentamislupa 125 MW sähkövarastolle

-Helios: lainvoimainen rakentamislupa 125 MW sähkövarastolle

Aurinkoenergia

-Leivineva, valmiiksi luvitettu, 200MW

-Hauksuonnevan tuulipuistoon sisältyy aurinkovoimala, 120 MWp

-Parhan tuulipuiston yhteyteen poikkeamishakemus aurinkovoimalan rakentamiseksi, n. 35 ha

Liitteet:

-Kartta Pyhäjoen vihreän ja puhtaan siirtymän hankkeista

-Kommentteja YVA-ohjelman liitekarttoihin Pyhäjoen kunnan osalta

Ehdotus:

Kunnanhallitus hyväksyy yllä olevan lausunnon Pyhäjoen kunnan lausunnoksi.

Päätös: